

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 นั้นได้กล่าวถึง การศึกษากับการพัฒนาสังคมเป็นหลักสำคัญโดยรวมของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในมิติต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนา ซึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในปัจจุบันได้มุ่งเน้นในมิติของการพัฒนา 4 มิติที่สำคัญ ได้แก่ การปฏิรูปนักเรียนยุคใหม่ การปฏิรูปครูยุคใหม่ การปฏิรูปโรงเรียนยุคใหม่ หรือแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่และการปฏิรูประบบบริหารจัดการยุคใหม่ ซึ่งในทุกมิตินั้นจะมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุผลของการปฏิรูปการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2556)

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผันและคาดไม่ถึง คนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัว ครูเพื่อศิษย์ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ด้วย และในขณะเดียวกันต้องมีทักษะในการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งไม่เหมือนการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 20 หรือ 19 (วิจารณ์ พานิช, 2556) การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี จึงเป็นภาระที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรและนอกองค์กร ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามารับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครู ปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้นรวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะที่เตรียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่นและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (สมหมาย อ่ำดอนกลอย, 2556)

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันสังคมโลกมีความแตกต่างจากอดีต มีการเปิดกว้างยอมรับ และให้ความสำคัญกับข้อมูลความรู้และข่าวสารที่หลากหลาย ในการจัดการศึกษาในยุคนี้ การเรียนรู้ในรูปแบบเดิมนั้นใช้ไม่ได้แล้ว ในปัจจุบันครูเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะ ผู้เรียนต้องมีศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จึงเรียกได้ว่าเป็นการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาในยุคนี้จำเป็นต้องพัฒนาเพิ่มเติมในเรื่องของทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม คือ 3R4C ซึ่ง 3R ได้แก่ Reading (การอ่าน), การเขียน (Writing) และ คณิตศาสตร์ (Arithmetic) และ 4C ได้แก่ Critical Thinking (การคิดวิเคราะห์), Communication (การสื่อสาร), Collaboration (การร่วมมือ) และ Creativity (ความคิดสร้างสรรค์) (อมรรัตน์ เตชะนอก และคณะ, 2563) รวมไปถึงทักษะชีวิตและ

ทักษะอาชีพ ด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี ซึ่งการบริหารจัดการด้านการศึกษาแบบใหม่ ต้องคำนึงถึงการสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก

อีกทั้งยังมีการพัฒนาแนวทางการการวัดประเมินผลด้วยข้อสอบ PISA หรือ Programmed for International Student Assessment เป็นโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ ริเริ่มโดยองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development หรือ OECD) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพของระบบการศึกษา ในการเตรียมความพร้อมให้ประชาชนมีศักยภาพหรือความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง โดย PISA เน้นการประเมินสมรรถนะของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้ความรู้ และทักษะในชีวิตจริงมากกว่าการเรียนรู้ตามหลักสูตรในโรงเรียน ปัจจุบันนี้มีประเทศจากทั่วโลกเข้าร่วมโครงการมากกว่า 70 ประเทศ เหตุที่ PISA เลือกเด็กอายุ 15 ปี แทนที่จะเป็นเด็กอายุ 12 หรือ 17 เพราะเป็นอายุที่เด็กกำลังจะจบการศึกษาภาคบังคับ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาทั่วโลก ช่วยกันสร้างวิธีทดสอบที่ใช้เวลา 2 ชั่วโมง ซึ่งมุ่งเน้นการวัดผลใน 3 วิชาหลัก ได้แก่ ภาษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ประเทศสมาชิกตัดสินใจที่จะจัดการทดสอบนี้ ทุก 3 ปี และมีการสับเปลี่ยนจุดมุ่งเน้นในการทดสอบใน 3 วิชาหลัก PISA ประเมินสมรรถนะที่เรียกว่า Literacy ซึ่งในที่นี้จะใช้คำว่า “การรู้เรื่อง” และ PISA เลือกประเมินการรู้เรื่องในสามด้าน ได้แก่ การรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy) และการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) ข้อสอบของ PISA มีความน่าสนใจและท้าทาย โดยมีหลากหลายสถานการณ์ในชีวิตจริงให้นักเรียนอ่าน แต่ละสถานการณ์อาจมีหลายคำถามและหลากหลายรูปแบบในการตอบคำถาม เช่น เลือกตอบ เขียนตอบสั้นๆ และเขียนอธิบายในการประเมินที่ผ่านมา นักเรียนจะทำข้อสอบในเล่มแบบทดสอบ (สสวท., ออนไลน์, 2563)

PISA ให้นิยามความฉลาดรู้ด้านการอ่าน หมายถึง ความรู้และทักษะที่จะเข้าใจเรื่องราวและสาระของสิ่งที่ได้อ่าน ตีความ หรือแปลความหมายของข้อความที่ได้อ่าน และประเมินคิดวิเคราะห์ย้อนกลับไปถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนได้ว่า ต้องการส่งสาระอะไรให้ผู้อ่าน ทั้งนี้เพื่อจะประเมินว่านักเรียนได้พัฒนาศักยภาพในการอ่านของตน และสามารถใช้อ่านให้เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม และความเป็นไปของสังคมอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใด เพราะการประเมินของ PISA นั้นเน้น “การอ่านเพื่อการเรียนรู้” มากกว่าทักษะในการอ่านที่เกิดจากการ “การเรียนรู้เพื่อการอ่าน” และ PISA ประเมินผลเพื่อศึกษาว่านักเรียนจะสามารถรู้เรื่องที่ได้อ่านสามารถขยายผลและคิดย้อนวิเคราะห์ความหมายของข้อความที่ได้อ่าน เพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ของตนในสถานการณ์ต่างๆ อย่างกว้างขวางทั้งในโรงเรียนและในชีวิตจริงนอกโรงเรียน การประเมินสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านเป็นมาตรฐานของทุกประเทศที่ใช้เป็นตัวชี้วัดด้านการอ่านของเด็กไทยอายุตั้งแต่ 15 ปี ที่กำลัง ศึกษาในสถานศึกษาจะต้องเข้ารับการประเมินการทดสอบความฉลาดรู้การอ่าน ที่จัดขึ้นตามโปรแกรมของ PISA โดยเริ่มมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2009 ถึง ปัจจุบัน (2018) ซึ่งสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นผู้ดำเนินงานโครงการดังกล่าว และจากผลการทดสอบการอ่านของนักเรียนไทยจาก PISA 2009 มีคะแนนเฉลี่ย 421 คะแนน ในภาพรวมอยู่ในลำดับที่ 50 จากทั้งหมด 65 ประเทศ นักเรียนส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 43 รู้เรื่องการอ่านต่ำกว่าระดับพื้นฐาน อีกประมาณร้อยละ 37 รู้เรื่องการอ่านที่ระดับพื้นฐาน (ระดับ 2) ดังนั้นจึงมีนักเรียนเพียงร้อยละ 20

เท่านั้นที่มีความรู้และทักษะการอ่านสูงกว่าระดับพื้นฐาน และเกือบจะไม่มีนักเรียนที่รู้เรื่องการอ่านที่ระดับสูงมาก (ระดับ 5 และระดับ 6) มีร้อยละ 0.3 เท่านั้น ส่วนในการวัดระดับครั้งล่าสุดในปี 2018 พบว่า นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยในด้านการอ่าน 393 คะแนน (ค่าเฉลี่ย OECD 487 คะแนน) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ PISA 2015 พบว่า ด้านการอ่านมีคะแนนลดลง 16 คะแนน อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของคะแนนตั้งแต่การประเมินรอบแรกจนถึงปัจจุบัน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่าผลการประเมินด้านการอ่านมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง และความฉลาดรู้ด้านการอ่านมีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (สสวท., ออนไลน์, 2563)

จากผลการประเมินจึงเป็นประเด็นสำคัญที่สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านจึงเป็นการทำให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญตามเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ คือ การมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) และยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของหน่วยงานของภาครัฐที่ได้กำหนดนโยบายไว้ในแผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ.2560-2564 (กระทรวงวัฒนธรรม, 2560) สรุปได้ ดังนี้ 1) ปลุกฝังและสร้างพฤติกรรมรักการอ่านที่เข้มแข็งให้กับคนทุกช่วงวัย 2) จัดหาแหล่งการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกเพื่อให้สามารถเข้าถึงได้ทุกพื้นที่ 3) ยกระดับแหล่งการเรียนรู้และสื่อการอ่านเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 4) สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้การอ่าน

ประเด็นสำคัญจากนิยามเรื่องการอ่านของ PISA ยังได้รวมถึงความเข้าใจเรื่องราวสาระของเนื้อความ สามารถคิด พิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของการเขียน สามารถนำสาระจากข้อเขียนไปใช้ในจุดมุ่งหมายของตนและทำให้สามารถมีส่วนร่วมในสังคมสมัยใหม่ ที่มีความยุ่งยากซับซ้อนขึ้นด้วยการสื่อสารจากข้อเขียน ดังนั้นนักเรียนจะต้องมีทักษะด้านการคิด วิธีการ และแรงจูงใจซึ่งสนับสนุนกระบวนการดังกล่าว ดังนั้นหากเสริมสร้างทักษะในการคิดให้กับผู้เรียนจะส่งผลต่อความฉลาดรู้ด้านการอ่านของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น นอกจากนี้คุณภาพผู้เรียนยังส่งผลต่อการทดสอบคุณภาพผู้เรียนระดับชาติที่มีรูปแบบหลากหลาย เช่น O-NET (Ordinary National Educational Test) คือ การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน จัดสอบในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4 วิชา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 วิชา คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ GAT (General Aptitude Test) คือ การสอบวัดความถนัดทั่วไป และ PAT (Professional Aptitude Test) คือ การสอบวัดความถนัดเฉพาะทาง เป็นต้น

ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 22 ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 24 ระบุว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้

มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอน สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในด้านความสามารถในการคิดว่าเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ

ในปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้จัดให้มีการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยร้อยละของผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน 4 รายวิชา มีระดับคะแนนทดสอบระดับชาติของผู้เรียน ลดลง 3 รายวิชา ได้แก่ รายวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อรวมค่าเฉลี่ยของผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกรายวิชา พบว่า ผลการทดสอบคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ของปีการศึกษา 2562 ค่าคะแนนเฉลี่ยลดลง จากปีการศึกษา 2561 โดยมีค่าเฉลี่ยลดลงร้อยละ 3.20 และในการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใน 5 รายวิชา มีระดับคะแนนทดสอบระดับชาติของผู้เรียนทุกรายวิชา และเมื่อรวมค่าเฉลี่ยของผลการทดสอบ ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกรายวิชา พบว่า ผลการทดสอบคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ของปีการศึกษา 2562 ค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำลง จากปีการศึกษา 2561 โดยมีค่าเฉลี่ยลดลงร้อยละ 7.60 เมื่อพิจารณาคะแนนประเมินบน PISA และผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) จะมีการถดถอยของค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องเร่งพัฒนาผู้เรียนในด้านความฉลาดรู้ด้านการอ่านซึ่งมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อความฉลาดรู้ในรายวิชาอื่นๆ ด้วย

ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม มีความตระหนักถึงนโยบายและรับทราบถึงประเด็นปัญหาจากผลการประเมินด้านความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่การศึกษาไทย ต้องยกระดับความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนอย่างเร่งด่วน เนื่องจากการอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของทุกคน ทำให้เกิดการพัฒนาตนเองทั้งในด้านการศึกษา การงานอาชีพ การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ และช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ทุกคน และถือเป็นเรื่องจำเป็นเร่งด่วนของระบบการศึกษาไทยที่จะต้องยกระดับความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนในทุกช่วงชั้นอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้เพื่อสร้างเด็กไทยให้มีคุณภาพและเป็นอนาคตของชาติต่อไป เนื่องจากการอ่านเป็นทักษะพื้นฐานของคนไทยที่สำคัญและจำเป็นสำหรับคนไทยทุกระดับ เพราะสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนคือ การอ่านออก อ่านได้ และอ่านเป็นการอ่านจึงเป็นเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2575 แผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ.

2560-2564 และมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดเป็นสมรรถนะสำคัญของเด็กไทยที่จำเป็นจะต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องมีการสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือที่เรียกว่าการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นเพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการเพื่อการพัฒนาส่งเสริม กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้ แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 ไว้มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน 1.1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 1.2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2563) ซึ่งทักษะการอ่านเป็นเป้าหมายหลักของมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย 1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ 2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและแก้ปัญหา 3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม 4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

การพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนให้สูงขึ้น อีกทั้งจะเป็นผลดีอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในด้านพฤติกรรมของนักเรียนโดยตรง กระบวนการคิดเชิงระบบเป็นรูปแบบหนึ่งที่จะช่วยให้เยาวชนเกิดการกระทำที่รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบสามารถพัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มองอย่างองค์รวม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) สอดคล้องกับ (2555) กล่าวว่า ความสามารถในการคิดมีความสำคัญต่อสมรรถภาพของการเรียนรู้และสอดคล้องกับ ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย (2558) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษ ที่ 21 โรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียนให้มากขึ้น ไม่ใช่เรื่องความรู้แต่เป็นเรื่องการคิดและทักษะ จุดเน้นต้องเปลี่ยนจากการสอนของครูไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม คือ การเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด กระบวนการคิด ใช้ทักษะกระบวนการเพื่อสืบเสาะหาคำตอบเพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ของตนเอง ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ที่ว่าการจัดการเรียนการสอนสำหรับศตวรรษที่ 21 ต้องเปลี่ยนจากการสรรหาความรู้ให้นักเรียน เป็นการพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ และการเรียนด้วยตนเองที่มีการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

ครูเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษา เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด หน้าที่ครูที่สำคัญคือการจัดการกระบวนการเรียนรู้ อบรม สั่งสอนผู้เรียนให้เกิดความเจริญงอกงามให้เป็นผู้มีความรู้ มีทักษะความสามารถในการเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ครูจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และ

คุณธรรมให้นักเรียนมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข คุณภาพของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของกลุ่มประเทศองค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ที่พบว่านักเรียนที่มีโอกาสได้เรียนกับครูที่สอนเก่งจะมีพัฒนาการที่ก้าวหน้ามากกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนไม่เก่งถึง 3 เท่า (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น การพัฒนาครูให้มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์เป็นมโนทัศน์หนึ่งของการพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและสอดคล้องกับแนวโน้มของการปฏิรูปการศึกษาทั่วโลก ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครูโดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. ซึ่งเป็นรูปแบบที่สร้างและพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบท ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้ดำเนินการโดยมีการกำหนดเป้าหมาย (B) มีทีมงานคุณภาพ (S) รวมพลังทำงาน (W) มีการนิเทศแบบคลินิก (C) และสะท้อนความคิด (R) ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ส่งผลให้โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สามารถผลิตนักเรียนให้มีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

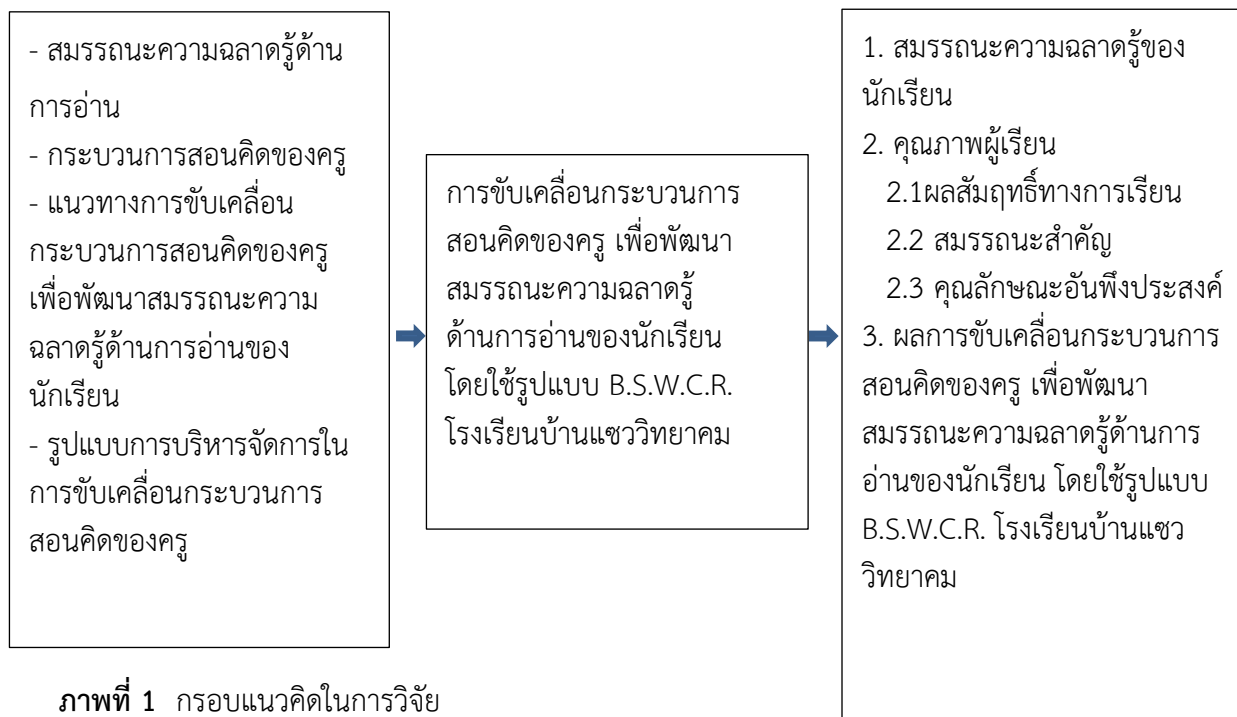
คำถามการวิจัย

1. สมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน กระบวนการสอนคิดของครู และแนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม มีลักษณะอย่างไร
2. การขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ ด้านการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ควรมีลักษณะอย่างไร
3. ผลการใช้การขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม มีสภาพเป็นอย่างไร
4. การขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ ด้านการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม มีผลการประเมินเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน กระบวนการสอนคิดของครู และแนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
2. เพื่อพัฒนาการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
3. เพื่อศึกษาผลการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
4. เพื่อประเมินผลการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน กระบวนการสอนคิดของครู และแนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้านการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

1.1 ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาได้ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการสอนคิดของครู สมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน และแนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้านการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

1.2 ขอบเขตรยะเวลาการดำเนินงาน

การดำเนินงานในชั้นตอนนี้ เดือนพฤษภาคม 2563 – ตุลาคม 2563

1.3 ขอบเขตวิธีดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 มีดังนี้

1.3.1 ศึกษาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม โดยการสอบถาม มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1) ประชากร

ประชากร คือ นักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2563 จำนวน

303 คน

2) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ สมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน

1.3.2 ศึกษากระบวนการสอนคิดของครู โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม โดยการสอบถาม มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1) ประชากร

ประชากร คือ ครูโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2563 จำนวน 21 คน

2) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ กระบวนการสอนคิดของครู

1.3.3 ศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม โดยการสนทนากลุ่ม มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ แนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน

ระยะที่ 2 พัฒนาการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม มีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขอบเขตเนื้อหา

พัฒนาการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

2.2 ขอบเขตระยะเวลาดำเนินงาน

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ เดือน ตุลาคม 2563 - เมษายน 2564

2.3 ขอบเขตวิธีการดำเนินงานวิจัย ในระยะที่ 2 มีดังนี้

2.3.1 ยกร่างการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน และหัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ร่างการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยา

2.3.2 ตรวจสอบร่างการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยา โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อร่างการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยา

2.3.3 จัดทำคู่มือการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยา มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ คู่มือการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยา

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยา ดังนี้

3.1 ขอบเขตเนื้อหา

ทดลองใช้การขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยา

3.2 ขอบเขตระยะเวลาดำเนินงาน

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ เดือน พฤษภาคม 2564 – กุมภาพันธ์ 2565

3.3 ศึกษาผลการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยา มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ครูโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564 จำนวน 26 คน

2) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

2.1) กระบวนการสอนคิดของครู

2.2) สมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน

2.3) คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะของนักเรียน

และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ระยะที่ 4 การประเมินผลการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

4.1 ขอบเขตเนื้อหา

การประเมินผลการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ตามกรอบประเมิน 2 ด้าน ประกอบด้วย 1) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) 2) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standard)

4.2 ขอบเขตระยะเวลาดำเนินงาน

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ กุมภาพันธ์ 2565 - เมษายน 2565

4.3 ขอบเขตวิธีการดำเนินงานวิจัย ในระยะที่ 3 มีดังนี้

4.3.1 ประเมินผลการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1) ประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564 จำนวน 26 คน

2) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ผลการประเมินการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน หมายถึง ความสามารถในการตอบสนองต่ออุปสรรคที่ซับซ้อนได้อย่างประสบความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ และทักษะ 3 ด้าน ได้แก่

1.1 การค้นหาข้อมูล หมายถึง ความสามารถในการหาความรู้ที่หลากหลายมาประกอบการตัดสินใจ จำแนกชนิด หรือประเภท หรือจัดกลุ่มของข่าวที่อ่านหรือรับฟังได้อย่างสมเหตุสมผลจากการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้มา ประกอบการพิจารณา และวิพากษ์วิจารณ์

1.2 การทำความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการเล่าเรื่องราว เขียนบรรยาย โดยใช้ความคิดอย่างอิสระ พูดธิบายเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยภาษาของตนเองให้ผู้อื่นยอมรับ และเข้าใจ

1.3 การประเมิน และการไตร่ตรอง หมายถึง ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องราว สามารถชี้แจงเหตุผล แยกแยะข้อเท็จจริง ได้แย้งข้อมูล ข่าวสารที่มีมุมมองที่แตกต่าง ด้วยความคิดอย่างอิสระต่อหน้าสาธารณชน อย่างมีเหตุผล

2. การขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. หมายถึง สิ่ง que แสดงถึงโครงสร้างและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมโดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. ซึ่งประกอบด้วย

B : การกำหนดเป้าหมาย (Bring to Goal) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมชัดเจน และเฉพาะเจาะจง ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของโรงเรียนและตอบสนองนโยบาย ยุทธศาสตร์ และลดปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

S : ทีมงานคุณภาพ (Smart Team) หมายถึง ความตั้งใจที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยผู้บริหารกระจายอำนาจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการทำงาน โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นเครื่องมือที่สำคัญเพื่อขับเคลื่อนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้วงจรบริหารงานคุณภาพ (Deming Cycle: PDCA) เป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการ ปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ

W : รวมพลังทำงาน (Work Together) หมายถึง การทำงานร่วมกัน แบ่งงาน กำหนดหน้าที่ มีระเบียบแบบแผน ขั้นตอนในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยการเป็นผู้ร่วมงานที่ดีและมีภาวะผู้นำ ใช้กระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบ รับผิดชอบ ต่อบทบาท และปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายทั้งของตนเองและช่วยเหลือผู้ร่วมงาน ปฏิบัติและสนับสนุนต่อกันอย่างเป็นมิตร ประเมินและปรับปรุงกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยการประยุกต์กระบวนการสอนคิด ตามแนวคิดโรงเรียนส่งเสริมทักษะการคิด (Thinking School) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้น Do Now 2) Purpose 3) Work Mode 4) Reflective Thinking

C : การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) หมายถึง กระบวนการสำหรับการสังเกตการสอนในชั้นเรียนที่มีการดำเนินการอย่างมีระเบียบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนของครู โดยครูผู้สอนและผู้นิเทศจะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการวางแผนการสอน การสังเกตการสอน และการประเมินการจัดการเรียนการสอน เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน ทั้งนี้ ขั้นตอนนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ซึ่งเป็นลำดับที่ต่อเนื่องของการนิเทศ (Sequence of supervision) ตาม วัฏจักรของการนิเทศ (Cycle of Supervision) ตามแนวคิดของโกลด์แฮมเมอร์ 5 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การประชุมปรึกษาก่อนการสังเกตการสอน (Pre-observation conference) ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตการสอน (Observation) ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดวิธีการประชุมนิเทศ (Analysis and strategy) ขั้นตอนที่ 4 การประชุม

นิเทศ (Supervision conference) ขั้นตอนที่ 5 การประชุมวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์เทศ (Post-conference analysis)

R : การสะท้อนความคิด (Reflection) หมายถึง การคิดใคร่ครวญอย่างถี่ถ้วนย้อนกลับในประเด็น เพื่อเปลี่ยนประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆให้เป็นการเรียนรู้ และความรู้ โดยสะท้อนผลการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิด

4. กระบวนการสอนคิดของครู หมายถึง กระบวนการที่สอนที่เน้นพัฒนาให้เด็กค้นหาคำตอบด้วยการกลั่นกรองความคิดที่หลากหลาย ก่อนจะได้มาซึ่งคำตอบที่อาจไม่ใช่เพียงคำตอบเดียวหรือฟันธงว่าถูกหรือผิด เพราะคำตอบที่เด็กคิดมีความเป็นไปได้ทั้งสิ้น จึงเป็นแรงจูงใจให้เด็กพัฒนาทักษะความคิดอย่างต่อเนื่อง ด้วยเห็นว่าจะเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ Do now, Purpose, Work mode และ Reflective thinking ผ่านการใช้งานเครื่องมือสอนคิดที่หลากหลาย

5. แนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. หมายถึง แนวทางการใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. ในการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

6. การตรวจสอบการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. หมายถึง การประเมินด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความโปร่งใสที่สร้างขึ้น

6.1 ด้านความถูกต้อง หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีต่อรูปแบบ B.S.W.C.R. ของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ว่ามีความถูกต้องต่อการนำไปขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน

6.2 ด้านความเหมาะสม หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีต่อรูปแบบ B.S.W.C.R. ของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ว่ามีความเหมาะสมต่อการนำไปขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน

6.3 ด้านความเป็นไปได้ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีต่อรูปแบบ B.S.W.C.R. ของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน

6.4 ด้านความโปร่งใส หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรูปแบบ B.S.W.C.R. ของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ว่ามีความโปร่งใสต่อการนำการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน

7. การประเมินผลการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. หมายถึง การประเมินด้านความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

7.1 ด้านความเป็นไปได้ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อความเป็นไปได้ในการนำการขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

7.2 ด้านความเป็นประโยชน์ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อการนำ การขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

8. คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะของนักเรียน และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

8.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 8 กลุ่มสาระ และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ในปีการศึกษา 2563 ถึงปีการศึกษา 2564

8.2 สมรรถนะของนักเรียน หมายถึง ผลการประเมินสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียน ในปีการศึกษา 2563 ถึงปีการศึกษา 2564

8.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 8 กลุ่มสาระในปีการศึกษา 2563 ถึงปีการศึกษา 2564

9. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งทำหน้าที่หลักในการบริหาร โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ปีการศึกษา 2563 ถึงปีการศึกษา 2564

10. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้าน การสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีการต่างๆ ของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ปีการศึกษา 2563 ถึงปีการศึกษา 2564

11. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน บ้านแซววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ปีการศึกษา 2563 ถึง ปีการศึกษา 2564

12. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ประโยชน์ที่เกิดแก่นักเรียน

1.1 นักเรียนมีสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะของนักเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้อย่างมีคุณภาพ

1.2 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

2. ประโยชน์ที่เกิดแก่ครู

2.1 การขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ส่งผลให้ครูได้รับการพัฒนาตนเอง พัฒนางานด้านวิชาการให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

2.2 ครูได้ขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

2.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น

3. ประโยชน์ที่เกิดแก่หน่วยงานการศึกษา

3.1 ได้ขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม เพื่อเสนอต่อผู้บริหารระดับสูง และเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องต่อไป

3.2 สถานศึกษาขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ขยายผลสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอื่น

3.3 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน